

SPÓJNA INTEGRACJA
REGIONALNA EKONOMII
SPOŁECZNEJ

Stan prac nad dokumentami strategicznymi w nowym okresie programowania

Warszawa, 27 lutego 2020

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

- 1. Założenia umowy partnerstwa i harmonogram prac nad nową perspektywą**
- 2. Ekonomia społeczna w Polsce w nowej perspektywie finansowej 2021-2027**
- 3. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej**
- 4. Ramy deinstytucjonalizacji – Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu**

1. Założenia umowy partnerstwa i harmonogram prac nad nową perspektywą

Uwarunkowania europejskie – projekt rozporządzenia EFS+

- Brak oddzielnego celu szczegółowego dotyczącego ekonomii społecznej
- ***ES ulokowana w celu szczegółowym (i) poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej***

Uwarunkowania krajowe – Założenia Umowy Partnerstwa

- Ekonomia społeczna w celu szczegółowym (vii) ***wspieranie aktywnego włączenia społecznego, w tym w celu promowania równości szans i aktywnego uczestnictwa oraz zwiększanie szans na zatrudnienie.***

Dlaczego ES we włączeniu społecznym

To najbardziej racjonalne ze względów finansowych:

- Koncentracja tematyczna - minimum 25%**
środków na obszar włączenie społeczne (ew. 27%)

Dlaczego ES we włączeniu społecznym

To najbardziej racjonalne ze względów operacyjnych

- koncentracja w jednym celu szczegółowym, a nie rozproszenie działań na rzecz es w kilku celach szczegółowych

Dlaczego ES we włączeniu społecznym

To najbardziej zasadne merytorycznie:

- Polskie ujęcie ES ma szczególnie istotny wymiar włączeniowy
- Ujęcie w celu dot. rynku pracy powoduje spłylenie tematyki do kwestii aktywizacji zawodowej i pozbawienie aspektów integracji społecznej
- Ograniczenie dostępnych instrumentów i form wsparcia (ograniczenie kompleksowości)

Dlaczego ES we włączeniu społecznym

- ❑ Odpowiedź na głosy eksperckie: opinia EKES, stanowisko RDPP, list otwarty OZRSS podpisany przez ponad 110 organizacji i federacji.

**Mówmy w tej sprawie jednym
głosem jako IZ RPO i ROPS.**

**To zwiększy naszą pozycję
negocjacyjną z KE**

Harmonogram prac nad rozporządzeniem

- Trilogi Rada UE-KE-PE – I poł. 2020 r.
(prezydencja chorwacka w Radzie UE)
- Zakończenie prac – II poł. 2020 r. (prezydencja niemiecka)

Harmonogram pracy nad UP i PO

czerwiec 2020:

Przygotowanie UP i projektów PO, samoocena warunków podstawowych

II / III kw. 2020

Przedłożenie RM projektu UP

III kw. 2020

Przedłożenie KPO do akceptacji RM, a RPO do akceptacji ZW

III-IV kw. 2020

Negocjacje UP z KE

III kw. 2020 – I kw. 2021

Negocjacje PO z KE

Ocena spełnienia przez KE WP

I kw. 2021

Zakończenie negocjacji UP i PO z KE

Rozpoczęcie wdrażania PO

2. Ekonomia społeczna w Polsce w nowej perspektywie finansowej 2021-2027

**Dokument ma być przyjęty na
posiedzeniu Krajowego Komitetu
Rozwoju Ekonomii Społecznej 18
marca 2020 r.**

Cel 1: Zwiększenie potencjału ekonomicznego i oddziaływania społecznego podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej

Rezultat 1:

Zwiększenie liczby stabilnych przedsiębiorstw społecznych reagujących na zmiany rynkowe w kluczowych sferach rozwoju

Rezultat 2:

Zwiększenie roli reintegracyjnych i kooperatywnych form aktywizowania osób marginalizowanych

Rezultat 3:

Zwiększenie skali sprzedaży usług i produktów oferowanych w ramach sieci współpracy

Cel. 2. Zwiększenie roli ekonomii społecznej i solidarnej w polityce rozwoju społecznego i świadomości obywateli

Rezultat 1:

Wzrost wartości zakupów dokonywanych przez sektor prywatny i publiczny w podmiotach ekonomii społecznej

Rezultat 2:

poprawa koordynacji w obszarach usług społecznych, deinstytucjonalizacji i partnerstwa publiczno-społecznego (ES) na poziomie krajowym i regionalnym

Rezultat 3:

Budowanie pozytywnego wizerunku ekonomii społecznej jako przedsięwzięcia biznesowego i oddziałującego społecznie

Zdefiniowanie przedsiębiorstwa społecznego

- prowadzenie stałej działalności gospodarczej lub odpłatnej pożytku publicznego i zatrudnianie w związku z tym pracowników, z tym że sektor publiczny jak również jedna osoba fizyczna nie może mieć więcej niż 50% udziałów w przedsiębiorstwie (wyjątek gdy ustawa lub statut przewiduje przejęcie przez pracowników)
- nieprywatyzowanie zysku lub nadwyżki bilansowej, z wyłączeniem spółdzielni niewidomych i inwalidów, które z mocy ustawy - Prawo spółdzielcze dzielą część nadwyżki.
- współwłasność pracowników lub co najmniej pracownicze współdecydowanie lub włączanie pracowników w proces decyzyjny przedsiębiorstwa społecznego,
- określenie maksymalnej rozpiętości wynagrodzeń (do maksymalnie czterokrotności najniższej i najwyższej)
- społeczne oddziaływanie na rzecz pracowników oraz społeczności lokalnej.

Zdefiniowanie przedsiębiorstwa społecznego

W celu bardziej precyzyjnego i adekwatnego adresowania interwencji zaproponowano rewizję podejścia do definiowania przedsiębiorstwa społecznego i wyodrębnienie dwóch alternatywnych/lub wspólnych celów działania przedsiębiorstw społecznych:

- przedsiębiorstwo społeczne realizujące **funkcję zatrudnieniową i włączającą osoby zagrożone wykluczeniem społecznym**; zatrudniające co najmniej 3 osoby, w tym co najmniej 30% osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- przedsiębiorstwo społeczne **realizujące funkcję dostarczyciela usług społecznych** (świadczące usługi społeczne), zatrudniające co najmniej 3 osoby, przy jednoczesnym zapewnieniu ciągłości w realizowaniu usług społecznych.

Sposób wsparcia

USŁUGI

Animacja

Inkubacja

Wsparcie PS

„bony” na usługi
rozwojowe

Specjaliści ds. reintegracji

Dotacje na miejsca pracy

Dotacje rozwojowe

Dotacje na reintegrację
w PS

Wsparcie finansowe dla
liderów/menadżerów

Wsparcie przy
społecznie
odpowiedzialnych
zamówieniach

Poziom
regionalny

Specjalistyczne wsparcie
dla istniejących
przedsiębiorstw – sieci
lub inkubatory

Budowa konsorcjów
społecznych

Szkolenia dla
menadżerów

Pożyczki umarżalne
na usługi społeczne

Pożyczki, poręczenia i
inne instrumenty
zwrotne

Inicjatywy
kooperatywne na
obszarach
marginalizowanych

Poziom
krajowy

CS VII - 1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw

Regionalny Program
Operacyjny

Dotacje na miejsca
pracy i dotacje
rozwojowe C1R1

Usługi wsparcia na rzecz
ES C1R1

Krajowy Program
Operacyjny

Pożyczki i inne
instrumenty finansowe
C1R1

Rozwój sieci PS, z
funkcją usług i
finansowania lub
inkubatory
przedsiębiorczości
społecznej C1R3

Szkolenia dla
menadżerów ES C1R3

Kooperacja z biznesem
C2R1

Innowacje społeczno-
biznesowe ES C1R3

CS VII - 2. Wsparcie integracyjne

Regionalny Program
Operacyjny

Wsparcie procesów
reintegracyjnych w PS
C1R2

Wsparcie procesów
reintegracyjnych
jednostkach
reintegracyjnych C1R2

Wsparcie
instytucjonalne i
sieciowe podmiotów
reintegracyjnych C1R2

Wsparcie aktywizacji
osób nieaktywnych
zawodowo C1R2

Krajowy Program
Operacyjny

Wsparcie inicjatyw
kooperacyjnych na
obszarach
marginalizowanych
(lub program 2020+)
C1R2

Wsparcie budowy
konsorcjów
społecznych C1 R3

Wsparcie
instytucjonalne i
sieciowe podmiotów
reintegracyjnych C1R2

CS VII - 3. Wsparcie rozwoju sektora ekonomii

Regionalny Program Operacyjny

Koordinacja działań w obszarze usług społecznych, deinstytucjonalizacji i partnerstwa publiczno-społecznego C2R2

Działania na rzecz promocji nowych rozwiązań partnerstwa publiczno-społecznego w JST C2R1

Krajowy Program Operacyjny

Koordinacja działań (w tym monitorowanie) w obszarze usług społecznych, deinstytucjonalizacji i partnerstwa publiczno-społecznego C2R2

Działania wspierające regiony C2R2

Promocja marki ES C2R3

Działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży C1R3

3. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej

Aktualizacja dotychczasowych zapisów

- Warunek podstawowy dla EFS
- Wydłużenie perspektywy programu do roku 2027 lub 2030 (w celu zachowania zgodności z zasadą wydatkowania środków UE n+3).
- Aktualizacja wskaźników dotyczących nowych miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w PS, na podstawie wyników przeglądu śródkresowego RPO.
- Uwzględnienie wątków zróżnicowania terytorialnego zgodnie z zaleceniami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (obszary marginalizowane i miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze).
- Aktualizacja diagnozy, w szczególności w zakresie nowych danych GUS dot. podmiotów ekonomii społecznej (PES).

Zmiany w działaniach

Obszar I - Solidarna wspólnota lokalna

- Uzupelnienie zapisów o problematykę CUS w zakresie udziału PES w: tworzeniu centrum, realizacji działań animacyjnych na rzecz społeczności lokalnej, współpracy z CUS, zlecenia PES świadczenia usług społecznych.
- Aktualizacja katalogu usług społecznych zgodnie z ustawą o CUS.
- Wyeksponowanie roli PES w kontekście deinstytucjonalizacji usług społecznych.
- Wskazanie istotnego modelowego rozwiązania dotyczącego świadczenia przez PS wiązek usług społecznych.
- Rozwinięcie roli ekonomii społecznej we wdrażaniu gospodarki o obiegu zamkniętym, zwłaszcza w obszarze przeciwdziałania marnowaniu żywności.
- Uwzględnienie zmian wynikających z nowych przepisów prawa zamówień publicznych, które obowiązywać będą od początku 2021 r.

Zmiany w działaniach

Obszar II - Solidarny rynek pracy

- Wyeksponowanie znaczenia ścieżek reintegracyjnych jako pożądanej formuły współpracy jednostek reintegracyjnych i innych PES.
- Poszerzenie definicji przedsiębiorstwa społecznego o podmioty, które działają w sferze usług społecznych.
- Wskazanie potencjału PES w docieraniu do osób nieaktywnych zawodowo (nie tylko zagrożonych wykluczeniem społecznym).
- Aktualizacja katalogu instrumentów wsparcia, wprowadzenie narzędzi, których finansowanie możliwe będzie ze środków EFS+.
- Wyeksponowanie roli PES w działaniach na rzecz osób nieaktywnych.
- Rozszerzenie wątków dotyczących wsparcia PS i spółdzielni socjalnych w zakresie realizacji funkcji reintegracyjnej.
- Kierunki zmian legislacyjnych dotyczących ustawy o zatrudnieniu socjalnym.

Zmiany w działaniach

Obszar III - Konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna

- Uzupelnienie katalogu dedykowanych PES instrumentów zwrotnych, o te planowane do wdrozenia w latach 2021-2027.
- Wzmocnienie znaczenia biznesowego wsparcia świadczonego na rzecz PS. Wprowadzenie nowych rozwiązań organizacyjnych (np. ponadregionalne inkubatory PS).
- Wyeksponowanie krajowego funduszu szkoleniowego jako narzędzia wspierającego rozwój ES.

Zmiany w działaniach

Obszar IV - Solidarne społeczeństwo

- Rozwinięcie działań dotyczących promowania ekonomii społecznej w edukacji.
- Wspieranie spółdzielczości uczniowskiej na gruncie nowych propozycji ujętych w PO WER.

Zmiany w systemie realizacji

- ❑ Aktualizacja rozdziału dotyczącego systemu realizacji KPRES obejmująca m.in.: kwestie związane z koordynowaniem polityki regionalnej dotyczącej ekonomii społecznej i ewentualnie deinstytucjonalizacji.
- ❑ Wprowadzenie mechanizmu wiążącego alokację z EFS z oczekiwanym rezultatem zatrudnieniowym.
- ❑ Aktualizacja ramowego planu finansowego programu.
- ❑ Rozszerzenie części dotyczącej dalszych perspektyw rozwoju ES o nowe zagadnienia związane np. energetyką, czy też zielonym rynkiem pracy.

Harmonogram prac

- Luty – prace na forum grup roboczych KKRES
- Marzec – przedstawienie projektu na KKRES
- Kwiecień – wpis do wykazu prac programowych, uzgodnienia wewnętrzne
- Maj – czerwiec – konsultacje publiczne, uzgodnienia międzyresortowe,
- lipiec – październik prace na forum Rady Ministrów

4. Ramy deinstytucjonalizacji – Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu

Wyjściowe założenia merytoryczne dla deinstytucjonalizacji

- ❑ Polityka rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji stanowić będzie element polityki na rzecz włączenia społecznego. Będzie określona w **Krajowym Programie Przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu**

Wyjściowe założenia merytoryczne dla deinstytucjonalizacji

❑ Koncentracja się na stworzeniu ramy krajowej (wspólnej dla wszystkich regionów) oraz pozostawienie przestrzeni dla specyfik i priorytetów regionalnych w zakresie wykraczającym poza wspólną ramę.

❑ **Konieczne są ramy regionalne do określenia w regionalnych dokumentach programowych** (regionalne plany rozwoju usług społecznych koordynowane przez Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej przy wsparciu partnerów społecznych).

Wyjściowe założenia
merytoryczne dla
deinstytucjonalizacji

- ❑ Operacjonalizacja dotyczy perspektywy 2030, **dalsza perspektywa czasowa do 2040 określona na poziomie wizji i celów, na tym etapie bez szczegółowej operacjonalizacji.** Czy będzie to załącznik do Krajowego Programu, czy też zostanie inaczej umiejscowiona zdecydowane zostanie na dalszym etapie.
- ❑ Silny akcent zostanie położony na zintegrowanie EFS z pieniędzmi krajowymi i rozwiązaniami prawnymi – to kluczowy element sukcesu

Wyjściowe założenia merytoryczne dla deinstytucjonalizacji

Zapewnienie rodzinom i osobom wymagającym wsparcia dostępu do przystępnych cenowo usług świadczonych w środowisku lokalnym

Propozycje horyzontalne

Stworzenie spójnego systemu programowania, koordynowania rozwoju i monitorowania systemu usług społecznych

Rozwój usług społecznych opartych o partnerstwo publiczno-społeczne i udział partnerów sektora ekonomii społecznej w współkreowaniu, realizacji i monitorowaniu działań

Propozycje konkretnych wyzwań

Rezultaty odnoszące się do poszczególnych grup i typów usług – przedmiot szczegółowych prac

By osiągnąć:

Zwiększenie udziału opieki świadczonej w środowisku i w miejscu zamieszkania w stosunku do opieki instytucjonalnej z 50 do 70-75% (bardzo wstępny wskaźnik)

**Wyjściowe założenia
prac na ramami
programowymi
deinstytucjonalizacji**

Organizacja:

Grupa robocza horyzontalna (ok. 40 osób)

Grupy robocze tematyczne (ok. 10 osób),
wstępna propozycja 4-5 grup tematycznych
odpowiadających głównym odbiorcom usług
(ostateczna koncepcja podziału na grupy
będzie wypracowana wspólnie z innymi
środowiskami na pierwszym spotkaniu grupy
roboczej horyzontalnej)

- Seniorzy/Osoby wymagające wsparcia**
- Osoby z niepełnosprawnością**
- Osoby z zaburzeniami psychicznymi (na styku z MZ)**
- Rodziny, dzieci i młodzież**
- Osoby w kryzysie bezdomności**

I Faza prac

Lp.	Zadanie	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec
1.	Spotkania wszystkich grup – prace robocze	20.02	2 dni między 9-13.03 tematy: 1) bariery, struktura problemów, 2) cele, efekty	2 dni między 1-7.04 temat: działania		
2	Gotowe wstępne założenia ram strategicznych deinstytucjonalizacji. Prezentacja ogólnej koncepcji w oparciu o prace grup roboczych. Dyskusja na forum całego zespołu			1 dzień między 27-29.04		
3.	Praca nad treścią wstępnych założeń ram strategicznych deinstytucjonalizacji				do 22.05	
4.	Konsultacje zdalne treści wstępnych założeń w ramach zespołu i wewnątrz MRPIPS					do 10.06
5.	Spotkanie grup roboczych i omówienie dokumentu					między 22 a 26.06
6.	Gotowe wstępne założenia ram strategicznych deinstytucjonalizacji opracowane przez zespół (w tym jako podstawa programowania EFS i EFRR). Przekazanie dokumentu do MFiPR oraz IZ RPO					do 30.06

II Faza prac

Lp.	Zadanie	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
7.	Uzgodnienia wewnętrzne i wstępne uzgodnienia między resortami						
8.	Okres dyskusji z interesariuszami						
9.	Projekt ram strategicznych (KPPUiWS)						
10.	Uzgodnienia międzyresortowe oraz konsultacje społeczne						
11.	Ramy strategiczne zatwierdzone przez rząd (KPPUiWS)						

Wyjściowe założenia
prac na ramami
programowymi
deinstytucjonalizacji

Koordynatorzy grup

- Seniorzy** – Cezary Miżejewski
- Osoby z Niepełnosprawnością** – Adam Zawisny
- Osoby z zaburzeniami psychicznymi** – Regina Bisikiewicz
- Dzieci i Młodzież** - Anna Krawczak
- Osoby bezdomne, migranci** – Adrianna Porowska

**Początek spotkań roboczych
9-10 marca 2020**

SPÓJNA INTEGRACJA
REGIONALNA EKONOMII
SPOŁECZNEJ

Cezary Miżejewski, Anna Maria Bugalska

Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych

www.sires.ekonomiaspoleczna.pl

